

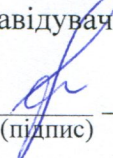
Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та
адміністрування
Кафедра менеджменту та адміністрування

СИЛАБУС

Основи менеджменту

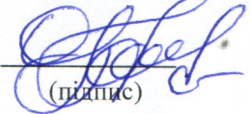
ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

О.М. Руденко
(підпис) (прізвище та ініціали)

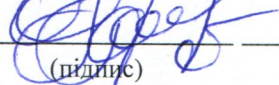
« 26 » 08 2024 р.

Розробник: Попело Ольга Володимирівна, професор, д.е.н., доцент
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

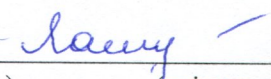

(підпис)

Силабус навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри менеджменту та адміністрування

Протокол від 26 серпня 2024 р., протокол № 11

Узгоджено з гарантом освітньої програми:
(підпис) О.В. Попело
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми
«Управління персоналом та економіка праці»
(підпис) (І.І. Кичко)
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньої програми
«Публічне управління та адміністрування»
(підпис) (О.С. Лашук)
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	1 рік навчання, 2 семестр. Освітня програма «Менеджмент»
Викладач	Попело Ольга Володимирівна професор кафедри менеджменту та адміністрування, д.е.н., доцент
Профайл викладача	https://pumo.stu.cn.ua/kafedra/vikladachi-kafedri/ https://pumo.stu.cn.ua/wp-content/uploads/2023/09/profil-vykladacha_popelo-o.v..pdf
Контакти викладача	o.popelo@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. Вивчення дисципліни «Основи менеджменту» обмовлено необхідністю оволодіння теоретичними основами та набуття практичних навичок з управління соціально-економічними об'єктами в сучасних умовах їх функціонування.

3. Мета та цілі курсу. Мета навчальної дисципліни – вивчення теоретичних основ та набуття практичних навичок з управління соціально-економічними об'єктами в сучасних умовах їх функціонування. Предметом дисципліни є процес вивчення теоретичних основ та опанування практичного підґрунтя з метою ефективного управління сучасними підприємствами

4. Результати навчання. Під час вивчення дисципліни здобувач вищої освіти (ЗВО) має набути або розширити наступні загальні (ЗКх) і спеціальні (СКх) компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

СК04. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними.

СК05. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК07. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту

СК09. Здатність працювати в команді та налагоджувати міжособистісну взаємодію при вирішенні професійних завдань.

Під час вивчення дисципліни ЗВО має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання (ПРН), передбачені освітньою програмою:

ПРН03. Демонструвати знання теорій, функцій і методів менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН08. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН14. Ідентифікувати причини стресу, адаптувати себе та членів команди до стресової ситуації, знаходити засоби до її нейтралізації.

5. Пререквізити. Здобувач вищої освіти повинен володіти базовими навичками з основ теорії управління та підприємницької діяльності.

6. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	26
Практичні заняття	24
Самостійна робота	130
Індивідуальне завдання – РГР	
Всього кредитів – <i>вказати кількість кредитів</i>	6

Форма проведення занять: лекційні, практичні заняття, самостійна робота – з використанням системи дистанційного навчання Moodle, літератури, відеоматеріалів тощо).

7. Тематика курсу.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 1. Сутність, роль та методологічні основи менеджменту

Предмет, об'єкт і суб'єкт менеджменту. Менеджмент як специфічна сфера людської діяльності. Наука і мистецтво менеджменту. Менеджери та підприємці – ключові фігури ринкової економіки. Категорії менеджерів. Методи дослідження у менеджменті.

Тема 2. Закони, закономірності та принципи менеджменту

Закон та закономірності менеджменту. Сутність, природа та роль принципів менеджменту в досягненні мети організації.

Тема 3. Історія розвитку менеджменту

Передумови виникнення науки управління. Етапи історичного розвитку менеджменту. Основні етапи розвитку управлінської науки в Україні. Школи менеджменту. Інтегровані підходи в менеджменті.

Тема 4. Організації як об'єкти управління

Поняття організації та класифікація. Організація як відкрита динамічна система. Концепції життєвого циклу організації. Типи організацій в Україні. Внутрішнє та зовнішнє середовище організації.

Тема 5. Методи менеджменту

Сутність та класифікація методів менеджменту. Сутність та особливості економічних, соціально-психологічних та адміністративних методів менеджменту.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2 ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 6. Функції та технологія менеджменту

Класифікація і характеристика функцій менеджменту. Технологія менеджменту. Особливості процесу управління.

Тема 7. Планування як загальна функція менеджменту

Сутність і планування. Види планів. Етапи процесу планування. Визначення місії та цілей організації. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища. Розробка стратегії. Загальна характеристика бізнес-планування.

Тема 8. Організування як загальна функція менеджменту

Основи і поняття організування як функції управління. Типи повноважень. Принципи делегування повноважень.

Тема 9. Мотивація як загальна функція менеджменту

Основні поняття мотивації. Засоби мотиваційного впливу. Змістовні теорії мотивації. Процесуальні теорії мотивації.

Тема 10. Контроль як загальна функція менеджменту

Сутність і сенс контролю. Етапи, види та процес контролю. Зворотній зв'язок при контролі. Характеристики ефективного контролю. Психологічні аспекти контролю.

Тема 11. Регулювання як загальна функція менеджменту

Поняття регулювання та його місце в системі управління. Види регулювання. Етапи процесу регулювання.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3 ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Тема 12. Методи менеджменту

Сутність та класифікація методів менеджменту. Сутність та особливості економічних методів менеджменту. Сутність та особливості соціально-психологічних методів. Сутність та особливості адміністративних методів менеджменту.

Тема 13. Управлінські рішення

Сутність та процес прийняття управлінських рішень. Класифікація управлінських рішень. Умови прийняття управлінських рішень. Фактори, які впливають на прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень.

Тема 14. Інформація та комунікації в менеджменті

Інформація, її види, класифікація та роль в менеджменті. Носії інформації. Вимоги, які пред'являються до інформації. Поняття та характеристика комунікацій. Види комунікацій. Комунікаційний процес. Комунікаційні бар'єри.

Тема 15. Керівництво та лідерство

Поняття та загальна характеристика керівництва. Основні фактори та визначальні аспекти керівництва. Основи керівництва: вплив, лідерство, влада. Влада як елемент примушення. Форми впливу та влади. Характеристика та класифікація стилів керівництва. Сутність категорії лідерства. Типологія лідерів. Загальна характеристика сучасного лідера. Теорії лідерства.

Тема 16. Відповідальність та етика в менеджменті

Юридична та соціальна відповідальність в менеджменті. Етика в менеджменті.

Тема 17. Організаційні зміни та ефективність менеджменту

Організаційні зміни як об'єкт управління. Моделювання процесу організаційних змін. Опір змінам. Система подолання опору організаційним змінам. Організаційний розвиток як об'єкт управління. Ефективність менеджменту.

8. Система оцінювання та вимоги.

Загальна система оцінювання курсу	Оцінка курсу «Основи менеджменту» відбувається за 100-бальною системою та охоплює поточний контроль - до 60 балів, в тому числі: робота на практичних заняттях, РГР - 30 балів; модульні контрольні роботи – 30 балів та підсумковий контроль (екзамен) – 40 балів. Підсумковий контроль проводиться у вигляді екзамену під час екзаменаційної сесії у тестовій формі у системі дистанційного навчання Moodle. 40 тестових завдань, за правильне виконання яких максимально можна отримати 40 балів. Оцінка за результатами вивчення дисципліни формується шляхом додавання підсумкових результатів поточного контролю до екзаменаційної оцінки.
Вимоги до РГР	Розрахунково-графічна робота оцінюється за 30-бальною шкалою. Завдання викладач озвучує на кожному практичному занятті. Виконання практичних завдань повинно відповідати вимогам, зазначеним у методичних вказівках. Робота виконується самостійно з дотриманням правил академічної доброчесності і подається в електронній формі у системі дистанційного навчання Moodle.
Практичні заняття	У ході практичних занять передбачається розгляд теоретичних положень відповідно до тематичного плану занять, докладно розбираються приклади і вирішуються практичні ситуаційні кейси, задачі. На кожному практичному занятті ЗВО отримує індивідуальне завдання.
Умови допуску до підсумкового контролю	Здані модульні контрольні роботи та РГР. Мінімум 25 балів за результатами поточного контролю. У випадку, якщо здобувач вищої освіти протягом семестру не виконав в повному обсязі передбачених робочою програмою всіх видів навчальної роботи або не набрав мінімально необхідну кількість балів, він не допускається до складання екзамену під час сесії, але має право ліквідувати академічну заборгованість у порядку, передбаченому «Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка».

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕНЕДЖМЕНТУ		20
1	Сутність, роль та методологічні основи менеджменту	4
2	Закони, закономірності та принципи менеджменту	4
3	Історія розвитку менеджменту	4
4	Організації як об'єкти управління	4
5	Організаційні структури управління	4
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2. ФУНКЦІЇ МЕНЕДЖМЕНТУ		20
6	Функції та технологія менеджменту	2
7	Планування як загальна функція менеджменту	3
8	Організування як загальна функція менеджменту	3
9	Мотивація як загальна функція менеджменту	4
10	Контроль як загальна функція менеджменту	4
11	Регулювання як загальна функція менеджменту	4
ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ		20
12	Методи менеджменту	4
13	Управлінські рішення	4
14	Інформація та комунікації в менеджменті	3
15	Керівництво та лідерство	3
16	Відповідальність та етика в менеджменті	3
17	Організаційні зміни та ефективність менеджменту	3
Усього поточний і проміжний модульний контроль		60
Семестровий контроль (Екзамен)		40
Разом		0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проекту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано зможливістю повторного складання

9. Політики курсу. «У випадку, якщо здобувач протягом семестру не виконав у повному обсязі всіх видів навчальної роботи, має невідпрацьовані практичні завдання або не набрав мінімально необхідну кількість балів (25), він не допускається до складання екзамену під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість у

порядку, передбаченому [«Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Повторне складання екзамену з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється. У випадку повторного складання екзамену всі набрані протягом семестру бали анулюються, а повторний екзамен складається у вигляді тестування.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до [«Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Запорукою успішного вивчення дисципліни є активність та залучення під час проведення практичних та лекційних занять – відповіді на запитання викладача (як один з елементів поточного контролю), задавання питань для уточнення незрозумілих моментів, вирішення практичних завдань. Консультації відбуваються в аудиторіях університету або у Teams у відповідності до затвердженого розкладу.

Політика дедлайнів

Своєчасність здачі РГР оцінюється в 1 бал за кожну практичне завдання. Відповідно, максимальна оцінка за невчасно здані роботи зменшується на зазначену кількість балів. Виключенням може бути наявність поважних причин несвоєчасної здачі зазначених робіт (хвороба, участь в зазначений час в інших видах навчальної, наукової чи організаційної роботи, офіційна робота за фахом тощо).

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів.

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: участь у міжнародних проєктах, наукові дослідження, участь у науково-практичних конференціях, винаходи, патенти, авторські свідоцтва за напрямами курсу.

Політика академічної доброчесності

Академічна доброчесність повинна бути забезпечена під час проходження даного курсу, зокрема при виконанні практичних та модульних контрольних робіт (принципи описані у [Кодексі академічної доброчесності НУ «Чернігівська політехніка»](#)). Списування під час проміжного та підсумкового контролів, виконання практичних завдань на замовлення, підказки вважаються проявами академічної недоброчесності. Від усіх слухачів курсу очікується дотримання академічної доброчесності у зазначених вище моментах. До здобувачів вищої освіти, у яких було виявлено порушення академічної доброчесності, застосовуються різноманітні дисциплінарні заходи (включаючи повторне проходження певних етапів).

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»](#)». Визнання результатів навчання у

неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

1. Менеджмент : підручник / С. Ю. Бірюченко, К. О. Бужимська, І. В. Бурачек та ін.; під заг. ред. Т. П. Остапчук. Житомир: Державний університет «Житомирська політехніка». Житомир: Вид-во «Рута», 2021. 856 с. URL: <http://eztuir.ztu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/8068/1/%D0%9C%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82.pdf>.
2. Менеджмент. Методичні вказівки до практичних занять і самостійної роботи для здобувачів вищої освіти спеціальностей 073 «Менеджмент», 281 «Публічне управління та адміністрування», 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання / Укл. Бутко М.П., Попело О.В., Самійленко Г.М. – Чернігів: НУЧП, 2021. – 96 с.
3. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / за заг. ред. М. П. Бутка. Київ : Центр учбової літератури, 2016. 376 с.
4. Essential Managers Management Handbook. Dorling Kindersley, 2022. 480 p. URL: https://book-ye.com.ua/catalog/biznes-ta-ekonomika/essential-managers-management-handbook/?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiAzoouBhDqARIsAMdH14G0295_0QPa0kdEZJh5mfMFnhYm8TCjpx0XR-UrIIBZGo8IBwg1KSYaAhPhEALw_wcB.
5. Management Basics in Easy Steps, In Easy Steps. In Easy Steps, 2019. 192 p. URL: https://englishbook.com.ua/9781840788501-management-basics-in-easy-steps?gad_source=1&gclid=Cj0KCQiAzoouBhDqARIsAMdH14G093eFU7fKXpylofUyXZcNZbeFG9q6c2suOsLjY1v3toTTU8i9AaAiAjEALw_wcB.
6. Butko M, Popelo O., Pishenin I. (2019). Innovations in Human Resources Management in Eurointegration Conditions: Case for Ukrainian Agro-industrial Complex. *Marketing and management of innovations*, 2, pp. 74-82.
7. Lagodiienko V., Popelo O., Zybareva O., Samiilenko H., Mykytyuk Y., Alsawwafi F.M.A.S. (2022). Peculiarities of the Management of the Foreign Economic Activity of Enterprises in Current Conditions of Sustainability. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, Vol. 17, No. 4, pp. 1215-1223. <https://doi.org/10.18280/ijstdp.170420>
8. Popelo O., Garafonova O., Tulchynska S., Derhaliuk M., Berezovskyi D. (2021). Functions of public management of the regional development in the conditions of digital transformation of economy. *Amazonia Investiga*, 10(43), 49-58. <https://doi.org/10.34069/AI/2021.43.07.5>
9. Popelo O., Tulchynska S., Krasovska G., Kistiunik O., Raichava L., Mykhalchenko O. (2023). The impact of the national economy digitalization on the efficiency of the logistics activities management of the enterprise in the conditions of intensifying international competition. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 101(1),123-134. <http://www.jatit.org/volumes/Vol101No1/11Vol101No1.pdf>
10. Popelo O., Tulchynska S., Andriushchenko O., Shepelenko S., Falko M., Shut S. (2024). Blockchain technologies as a factor of the financial sustainability management of the enterprise and the e-commerce development. *Journal of Theoretical and Applied Information Technology*, 102(17), 6302-6316. <http://www.jatit.org/volumes/Vol102No17/1Vol102No17.pdf>